

Zmes.

XXV.

Večkrat so klerikalci v svoji zlobnosti napadali slovensko napredno učiteljstvo, da je mednarodno, ker bi ga s tem radi očrnilo pri nerazsodni masi naroda. Znamenja in dokazi pa se vsak dan množe, da so le klerikalci brezdomovinci, katerim je narodnost deveta briga, prozoren plašč, s katerim hočejo zagrinjati svoje sebične namene. Zgledi so: Uradovanje župnijskih uradov brez malo izjem je nemško. Duhovnik Bratkovič je tožil tovariša po nemškem protestantskem odvetniku. Tržaški škof je označil občevalni jezik — laški. Kardinal Missia je imel ob cesarjevem prihodu v Gorico laški napis na svoji palači. Novomeškega prošta Elberta so volili vsi nemški volilci. Ako si vprašal liberalnega Nemca, zakaj je volil klerikalca, odgovoril je, e, Nemeč je, če tudi klerikalen. Če si vprašal klerikalnega Slovenca, zakaj voli Nemca Elberta, odgovoril je, e, klerikalec je, če tudi nemški. In takih dokazov bi lahko navedli še mnogo.

„Gorica“ prinesla je celo serijo imenitnih člankov pod še imenitnejšim naslovom „Majhna reč — velika reč“, ki živo spominja na „majhno reč“ nekega nunca. Tu je dokazovala, da je oblast od Boga, zato se ne sme vlada napadati, če tudi krvavi život pod udarci njenega biča; proti vladi se ne smeš bojevati tudi takrat, ko z nami postopa poniževalno.*) Ali niso to politiški slepiči? Vsak, kdor še ima zdrave možgane, vidi, kako nečuvveno zatira vlada Jugoslovane. Tem vladnim klečeplazcem je narodnost le „majhna reč“, nam naprednjakom pa ostane vedno — „velika reč“.

Nesramni pa so še napadi „Norice“ na učiteljstvo, katero poučuje, kako naj poučuje in vzgaja mladino v dobre ljudi, zveste državljane in verne kristjane, potem pa očita učiteljem, da hodijo iz šole v gostilno, kjer so kakor doma, da ne gledajo na obnašanje mladine, ampak da jih tam še poučujejo duhovnike za sramovalnih pesmi itd. ter da s tem pripravljajo v državi pot anarhizmu in nazadnje revoluciji. Tako lažljivo in obrekovalno pisarjenje je časnikarsko lopovstvo — falotstvo! Gorje učitelju, kateremu bi se dokazalo, da ne izpolnjuje svojih dolžnosti ali celo mladino zapeljuje. V 24 urah ležala bi ovadba pri šolski oblasti. Goriški tovariši! Zdaj vidite, kako ljubeznive prijatelje imate v pristaših Gredolčičeve stranke.

Naš marljivi tovariš Kostanjevec je izdal krasno knjigo „Iz knjige življenja“, na katero smo lahko vsi ponosni. „Slov. Narod“ je v 11. št. prinesel laskavo kritiko, kjer pravi med drugim: „Jos. Kostanjevec je član tistega stanu, ki nam je dal največ in najboljših delavcev na kulturnem polju, član tistega stanu, iz katerega je izšlo največ prvoboriteljev za slovensko pravo sveto. — Kostanjevec je ljudski učitelj“. Tovariši, sezite pridno po lepi knjigi in pokažite s tem svoje priznanje tovarišu — leposlovcu!

Voditelja štajerskih jungovcev, tovariša Horvatek in Killer zadela je ostra kazen. S 1. mal. travnom sta predstavljena v štajersko Sibirijo — vzhodno Štajersko in

sicer Horvatek iz 1. plač. razreda v 3. v Nutterrohr pri Hartbergu, Killer pa v Paldau. Tovariša Stand in Otter sta bila že prej v dotični okraj prestavljena. Ako bode šlo tako naprej, lahko v kratkem ustanovijo društvo „der Gemassregelten“. V „steir. Schul- und Lehrerzeitung“ piše Killer o tem: „Ein ominöser Tag, wo man die Narren gerne zum besten hält. Fast scheint es mir, dass Colloge H. und ich solche Aprilnarren gewesen seien. Wir liessen uns zum besten halten von der ehrlichen Absicht, das erreichen zu helfen, was allen Lehrern, was der Schule frommt; wir machten uns der Narrheit schuldig, auf die Mitwirkung aller Collegen zu rechnen; wir liessen uns in den April schicken — für andere“. Ker ima Horvatek okoli 500 gld. na leto škode, se zanj nabirajo pristo-voljni doneski. Kako velikanske zasluge ima H. za regulacijo učiteljskih plač, je pač vsakemu znano. Brez znane velikega zborovanja o Binkoštih v Gradcu bi vsa stvar zaspala. Ali ga bodo tovariši zapustili zdaj, ko mora za nje trpeti sam? To bi bila grda nevhvaležnost! Pošljite torej njemu ali uredništvu „Steir. Schul- und Lehrer-Zeitung“ vsak vsaj nekaj kron. To zahteva stanovska dolžnost in ponos! Ako pade v boju vojak ranjen, tedaj mu zdravijo njegove rane; storite isto H., ki je tudi v boju padel — za vas učitelje.

Hešetar I.

Dopisi.

Kranjsko.

Iz Idrijskega okraja. „So pa že drugačni narodni delavci in delavke naši „Slomškarji in Slomškarice“. — Heil!! („Slovenec“ št. 44.) G. urednik! Te besede so me tako navdušile, da Vam takoj opišem delovanje teh „Slomškarjev“ in „Slomškaric“. Z velikim hruščem in bobnanjem — vabila so se celo poslala v Gorico — se je ustanovila I. podružnica „Slomšekove zveze“ v Idriji. Idrija je znamenito mesto. Sluje po celem svetu. Kot znamenitost je v Idriji to, da se nakoplje v Idriji vsako leto prav mnogo živega srebra, da je Idrija domena socijalne demokracije in da imajo tamošnji „Nemci“ svojo kazino. V imeniku kazinskem se pa nahaja tudi ime odbornika I. V. in odbornice J. . . gg. I. podružnice „Slomšekove zveze“. — Da se pa idrijske „Nemce“ še bolj spodbode k vspešnejšemu delovanju, priredili so znani ljubljanski „Los von Rom“-ovci dne 8.—9. grudna pret. leta izlet v Idrijo. Ko je o tem prihodu zvedel drugi odbornik „Slomšekove“ podružnice „der deutsche Lehrer“ — to ime nosi od tega časa v Idriji — A. Š., pristopil je takoj h kazinske družbi, kot „der dritte im Bunde“. Oh! g. urednik! to Vam je bilo navdušenje oni večer. „Wir Deutsche“ in „Wir Deutsche“ se je glasilo nešteto krat po kazinski dvorani, ko so si prisegali večno zvestobo „Los von Rom“-ovci in „Slomškarji“. Ubogi Slomšek! ne tega nisi zaslužil; pa odpusti jim, vsaj je Tvoje srce znalo odpuščati in moli za nje.

In navdušenje je priklopelo šele do vrhunca, ko se je zavrtela po gladkih parketih brhka odbornica J—gg — slučajno je bil pa takrat advent in vrhutega še sveto leto — na obrazih pobožnjakov J. V. in A. Š. se je bralo pravo pravcato nebeško veselje. Seveda, to je bilo vse v čast božjo! Heil! Heil! — Odbornica J—gg se je na tem

*) Župnik in katehet v Sonnenbergu, pater Jože Kindermann, je v šoli zaničljivo govoril o cesarju Jožefu II., ker je nepotrebne samostane odpravil. Pri okrožnem sodišču je bil radi žalitve člana cesarske hiše obsojen na tri mesece ječe. Ali cesar Jožef II. ni bil od Boga postavljena oblast?
Pis.